

« zurück blättern vor »

WINKIEL subst. m., ab 1662. **1)** ‘Ecke, Eckwinkel, rechter Winkel’ – ‘róg, narożnik, kąt prosty’: 1638–1686 Solsk.Geo 8, L o 1936 HABKURZ 232 *Na budowi ludzi mrowi / [..] Szczepciu robi lepszy ton / i do winkla trzyma pion.* o 1936 Was.W.Wierzby 59, DOR *Najtrudniejsza robota jest na narożniku, na winklu, jak mówią murarze.* – TR, L (zan.), SWIL, SW, DOR (środ. bud.). **2)** ‘Gerät, um rechte Winkel zu kennzeichnen, Winkeleisen, Zeichendreieck’ – ‘przyrząd do wyznaczania kąta prostego, kątownik’: SWIL, SW, DOR. **3)** ‘rechtwinklige Vorrichtung zum Schneiden von Papier und Pappe’ – ‘linijka załamana pod kątem prostym służąca do przycinania papieru i tektury’: SW (intr.). **4)** ‘dreieckiger Aufnäher auf der Gefängnis Kleidung in den NS-Konzentrationslagern, der die Gefangenen bestimmten Kategorien zuordnet’ – ‘trójkątna naszywka na ubraniu więźniów hitlerowskich obozów koncentracyjnych przyporządkowująca ich do określonej kategorii’: [hapax] 1960 Życie Warsz. 22, DOR *Coraz więcej widziato się czerwonych oświęcimskich winklów w klapach, z najrozmaitszymi literami (...) bowiem nie ma prawie kraju, którego obywatele nie pozastawiliby swych prochów w tym największym cmentarzysku świata, jakim był obóz oświęcimski.* – nur DOR. ◇ **Etym:** nhd. *Winkel* subst. m., ‘Winkelmaß, Ecke (allgemein, auch bei Gegenständen und Gebäuden); Abzeichen in Form eines Winkels’, GRI, nur für Inh. 1, 2. ◇ **Konk:** *ekierka* subst. f., bel. seit (1891) 1899, DOR, zuerst geb. SWIL, nur für Inh. 2; *węgielnica* subst. f., bel. seit 1564, MĄCZ, zuerst geb. MĄCZ, nur für Inh. 2. ↑ *winkielak*. ◇ **Der:** *winklowy* adj., zuerst geb. SW, nur für Inh. 1, 2. ♦ Inhalt 4 ist wohl eine Entlehnung der deutschen Besatzungszeit, die dem bereits vorhandenen Wort zugeordnet wurde.

« zurück blättern vor »